ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ..

សុន្ទរកថា
ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងឱកាសបើកសន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១
និងទិសដៅការងារឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៣ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី២៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១២

សូមគោរព :

- **គណៈអធិបតី**
- **លោក Robert Beerens ជំនាញការនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា**
- **លោក Ye-Hong Ahn ជំនាញការធនាគារកណ្តាលកូរ៉េ នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា**
- **លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាទាំងអស់ ជាទីស្នេហា**

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានក្តីសោមនស្សរីករាយជាអតិបរមា ដោយបានមកចូលរួមក្នុងសន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារឆមាសទី១ និងទិសដៅការងារឆមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៣ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ជាមួយលោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី និងនាងកញ្ញា នាពេលនេះ ។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងតែងតែរៀបចំប្រារព្ធពិធីនេះឡើង ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងអបអរសាទរចំពោះលទ្ធផលការងាររបស់ខ្លួនដែលសម្រេចបាន ។ សន្និបាតរបស់យើងថ្ងៃនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ បានប្រព្រឹត្តទៅដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ យុត្តធម៌ ស្របតាមគោលការណ៍លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស និងព្រមទាំងទទួលស្គាល់ដោយអ្នកអង្កេតការជាតិ-អន្តរជាតិ ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណនិងកោតសរសើរយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ទាំងអស់ ដែលបានខិតខំបំពេញការងារប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវ កសាងសមិទ្ធផលជាច្រើនជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងរួមចំណែកអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ឱ្យមានការរីកចម្រើនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងប្រសិទ្ធភាព ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៥, ឡូត៍លេខ ២២-២៤ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម រាជធានីភ្នំពេញ, ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ៧២២ ៥៦៣, ទូរស័ព្ទ . ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៤២៦ ១១៧

លោកជំទាវ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីមេត្រី

ខ្ញុំសូមជម្រាបថា សន្និបាតរបស់យើងថ្ងៃនេះរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយពីលទ្ធផលការងារសំខាន់ៗ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣ ដូចតទៅ ៖

I/- សភាពការណ៍ទូទៅនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក តំបន់ និងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

តាមការវាយតម្លៃរបស់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) នៅឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣ សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅតែបន្តកើនឡើងក្នុងល្បឿនយឺត ដោយសារការមិនទាន់ងើបឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ចតំបន់អឺរ៉ូ កំណើនយឺតនៃសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក និងសន្ទុះកំណើននៃប្រទេសកំពុងងើបឡើងសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចជា ប្រទេសចិន និងឥណ្ឌា បានទទួលរងស្ថានភាពចុះទន់ខ្សោយនៃតម្រូវការ ទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ។ ប៉ុន្តែ ដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅឆមាសទី២ ត្រូវបានរំពឹងថាមានភាពប្រសើរជាងឆមាសទី១ បន្តិច ។

ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពនេះ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ បានធ្វើការព្យាករណ៍កំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក មកត្រឹម ៣,១% នៅឆ្នាំ២០១៣ ស្មើនឹងអត្រាឆ្នាំ២០១២ ដែរ ។ ក្នុងនោះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ នឹងកើន ១,២% ហើយប្រទេសកំពុងងើបឡើងនិងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នឹងមានកំណើន ៥% ។ ដោយឡែក សេដ្ឋកិច្ចប្រទេសអាស៊ាន ៥ នឹងរក្សាកំណើនខ្ពស់ប្រមាណ ៥,៦%។

ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាវិញ បានបន្តកើនឡើងក្នុងល្បឿនមួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ សូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ បានបន្តបង្ហាញសញ្ញាល្អប្រសើរ ដោយការនាំចេញ វិស័យទេសចរណ៍ និងកសិកម្មមានកំណើនរឹងមាំ ហើយវិស័យអចលនទ្រព្យនិងសំណង់បានងើបឡើងជាលំដាប់ ។ ផ្អែកលើស្ថានភាពល្អប្រសើរនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានព្យាករដោយសុទិដ្ឋិនិយមថា សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានឹងមានកំណើនប្រមាណ ៧,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០១៣នេះ ហើយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិមួយចំនួន ក៏បានកែប្រែការព្យាករលើកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាខ្ពស់ជាងមុនផងដែរ ។ កំណើននេះគាំទ្រដោយវិស័យកសិកម្ម ទេសចរណ៍ កាត់ដេរ និងវិនិយោគផ្ទាល់បរទេស គួបផ្សំនឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយត្រឹមត្រូវ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើពិពិធកម្មវិស័យផលិតកម្ម ជាពិសេសវិស័យកសិកម្ម និងពិពិធកម្មទីផ្សារនាំចេញផង ពិតជាបានរួមចំណែកគាំទ្រដល់ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។

ទន្ទឹមនេះ ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធររូបិយវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានរួមចំណែកយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងគោលនយោបាយប្តូរប្រាក់ប្រកបដោយភាពទន់ភ្លន់និងប្រុងប្រយ័ត្ន ដោយផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងបម្រែបម្រួលនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ។

II/- លទ្ធផលការងារសំខាន់ៗដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាសម្រេចបាន

ដើម្បីរួមចំណែកពង្រឹងស្ថិរភាពប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុនិងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្ពោះទៅគាំទ្រការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ប្រកបដោយចីរភាព ស្របតាមកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានខិតខំបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួន ក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដោយរក្សាបាននូវស្ថិរភាពនៃតម្លៃប្រាក់រៀល និងអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក និងគ្រប់គ្រងអត្រាអតិផរណាឱ្យមានកម្រិតទាប ប្រែប្រួលក្នុងកម្រិតមួយអាចគ្រប់គ្រងបាន ។ តាមរយៈការអនុវត្តនយោបាយរូបិយវត្ថុដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ជារួម ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៅតែរក្សាស្ថិរភាពល្អប្រសើរ សម្រាប់គាំទ្រដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។

សមិទ្ធផលទាំងនេះអាចឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈសូចនាករសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម ៖

នៅក្នុងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១៣នេះ បើគិតជាមធ្យមក្នុងរយៈពេល ៦ខែ អត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារបានឡើងថ្លៃ ប្រមាណ ០,៧% ធៀបនឹងគ្រាដូចគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០១២ ។ ចំណែកអតិផរណារួមឆ្នាំលើឆ្នាំ នាដំណាច់ឆមាសទី១នេះ ស្មើនឹង ២,៩% ធៀបនឹង ១,៨% នៅគ្រាដូចគ្នាឆ្នាំ២០១២ ។ ជារួម អតិផរណាស្ថិតក្នុងកម្រិតទាបក្រោម ៣% ដែលជាកម្រិតមួយអាចគ្រប់គ្រងបាន ។ រូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) មានកំណើនឆ្នាំលើឆ្នាំ ១១% ដោយភាពស៊ីជម្រៅនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតប្រមាណ ៥៣% នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ធៀបនឹង ៤៩% នាគ្រាដូចគ្នានៅឆ្នាំមុន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីតួនាទីនៃវិស័យធនាគារដែលកាន់តែមានសារៈសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិដុល បានកើនឡើងរហូតដល់ ៤.០៤៦ លានដុល្លារអាមេរិក កើនឡើង ១៣,៤% ធៀបនឹងឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០១២ ដែលអាចធានាការនាំចូលបានចំនួន ប្រមាណ ៤ខែ ។ ការគ្រប់គ្រងទុនបម្រុងត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ស្របតាមភាពរឹងមាំនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ស្ថិរភាពថ្លៃ និងតម្លៃប្រាក់រៀល បានរួមចំណែកពង្រឹងជំនឿ ទុកចិត្តរបស់សាធារណជនទូទៅចំពោះសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

ក្រៅពីការចូលរួមពង្រឹងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានរួមចំណែកអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរយៈពេលវែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ហើយសម្រេចបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ ដូចខាងក្រោម ៖

១/- វិស័យធនាគារ : វិស័យនេះមានការអភិវឌ្ឍនិងរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ទាំងវិសាលភាពនិងទំហំប្រតិបត្តិការ និងបានដើរតួនាទីកាន់តែសំខាន់ក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ផ្នែកវិសាលភាពនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារពាណិជ្ជមានចំនួន៣៥

ធនាគារឯកទេសចំនួន៧ ការិយាល័យតំណាងធនាគារបរទេស៥ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៣៧ ក្នុងនោះមានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៧ ត្រូវបាន អនុញ្ញាតឱ្យទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន ប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទដែលបានចុះបញ្ជីចំនួន៣៤ ក្រុមហ៊ុនភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុចំនួន១ ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីតប្យូរ៉ូកម្ពុជា១ និងអ្នកដំណើរការតតិយភាគី៤ ។

ចំពោះទំហំប្រតិបត្តិការវិញ ប្រាក់បញ្ញើក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារបានកើនឡើង ២៥,៦% និងឥណទានដល់វិស័យឯកជនបានកើនឡើង ៣២,៧% ធៀបនឹងគ្រាដូចគ្នានៅឆ្នាំ២០១២ ។ ការវិវត្តរីកចម្រើននេះគួបផ្សំនឹងការអនុវត្តវិធានការប្រុងប្រយ័ត្នផងនោះ បានធ្វើឱ្យឥណទានមិនដំណើរការ (NPL) ថយចុះមកនៅកម្រិត ២,៣% ដែលបង្ហាញពីគុណភាពល្អនៃទ្រព្យសកម្មរបស់វិស័យធនាគារ ។ ដើម្បីរក្សាបាននិរន្តរភាពនៃការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធធនាគារ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានលើកកម្ពស់ជាប្រចាំនូវសមត្ថភាព និងវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិ។

២/- **វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ** : មានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាវិស័យគន្លឹះក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។ ឥណទានផ្តល់ដោយវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានបន្តកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ដោយសមតុល្យឥណទានសរុបកើនឡើងដល់ ៤.៤១២,៣ ពាន់លានរៀល ដែលត្រូវបានផ្តល់ដល់អតិថិជនចំនួនជាង ១,៣ លាននាក់ ពោលគឺកើនឡើង ២៤,៧% និង១,៤% រៀងគ្នាធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នា ។ ប្រាក់បញ្ញើវិញបានកើតដល់ ១.៦៦២,៤ ពាន់លានរៀល ពីអ្នកផ្ញើប្រាក់ចំនួន ១,១ លាននាក់ ពោលគឺកើនឡើង ៥២% និង ៦០,២ រៀងគ្នា។

ការរីកចម្រើននេះ បានរួមចំណែកអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មធុនតូចនិងមធ្យម និងវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា ។

៣/- **ការងារត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ** : ខណៈដែលវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និងប្រឈមនឹងហានិភ័យនៃវិបត្តិទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ញត្តិកម្ម បានពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យសុខភាពគ្រឹះស្ថានធនាគារជាប់ជាប្រចាំ តាមរយៈការចុះទៅត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែងនិងត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ ក្នុងបំណងដើម្បីជួយពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អនិងភាពរឹងមាំរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ ។ គិតត្រឹមឆមាសទី១ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែងចំពោះធនាគារពាណិជ្ជចំនួន៧ ធនាគារឯកទេសចំនួន១ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើចំនួន១ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៤ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទចំនួន១ ។